

Simo Laine
Turun Yliopisto/ Biodiversiteetti/
Kasvitieteellinen puutarha
Ruissalon puistotie 215
20100 Turku

Poikkeuslupa neljän haitallisen vieraslajin pitämiseksi tutkimustarkoituksessa

Simo Laine Turun yliopistosta on pyytänyt Euroopan parlamentin ja neuvoston Vieraslajiasetuksen ((EU) 1143/2014) 8 artiklan mukaista poikkeuslupaa neljän EU:n haitallisten vieraslajien listalle kuuluvan kasvilajin: Vesihyasintin *Eichhornia crassipes* (Mart.) Solm, Jättipalsamin *Impatiens glandulifera* Royle, Keltamajavankaalin *Lysichiton americanus* Kulté & St. John ja Isoärviän *Myriophyllum aquaticum* (Vell) Verdc. viljelemiselle opetus- ja tutkimustarkoituksessa.

Pitopaikka
Turun yliopiston Kasvitieteellinen puutarha, Ruissalon puistotie 215 20100 Turku.

Vastuuhenkilö
Ylipuutarhuri Simo Laine, puhelin 040 7268957, slaine@utu.fi.

Kasvien pitämisen tarkoitus ja leviämisen estäminen
Vesihyasintti *Eichhornia crassipes* (Mart.) Solm: viljelyssä opetus- ja tutkimustarkoituksessa ulkopuutarhassa ja kasvihuoneissa. Lajia on kokeiltu biologisena ravinteiden kerääjänä jätevesissä suljetuissa tiloissa. Laji on hyvin tärkeä ympäristökasvatuksessa ja opetuksessa kaikille ryhmille.
Laji viljellään neotropiikkihuoneen vesialtaassa kokoelmakasvihuoneissa. Kasvivyksilöitä on siirretty kesäksi ulkoaltaaseen. Ripsiäiskanta on kesäisin biologisesta torjunnasta huolimatta niin voimakas, että saastuneimmat taimet hävitetään tai siirretään ulkoaltaaseen. Taimet hävitetään kompostoimalla puutarhalla. Vesihyasintti ei talvehdi Suomessa ja puhtaimpia taimia tuodaan syksyllä takaisin kasvihuoneisiin. Taimia ei myydä.
Orgaaninen aines viedään kompostiin ja sekoitetaan vähintään kahden vuoden välein raakamaan kanssa. Kompostialue on kuiva. Kukinta on hyvin harvinaista Suomessa, mutta kasvullinen lisääntyminen on merkittävämpää.

Jättipalsami *Impatiens glandulifera* Royle: viljelyssä opetustarkoituksessa puutarhassa. Laji viljellään yksivuotismaalla Palsamikasvit-heimon edustajana. Maassa olevasta siemenpankista kasvaa vuosittain tarvittava määrä näyte-

kasveja. Kasvupaikkaa ei jyrsitä eikä käännetä. Laji ei ole levinnyt kasvupaikan ulkopuolelle ja lajin leviämisen otollisia kosteita oja ei ole alle 20 metrin etäisyydellä kasvupaikasta. Siemeniä ei kerätä eikä myydä.

Viljelypaikan ympäristö on jatkuvassa seurannassa ja pienetkin ryhmät havaitaan nopeasti. Kasvin orgaaninen jäte on toimitettu puutarhan kompostiin, jota käytetään puutarhan alueella muuhun maahan sekoitettuna. Kompostialue on kuiva ja kompostikasojen lajista seurataan kasvukaudella.

Keltamajavankaali *Lysichiton americanus* Kulté & St. John: viljelyssä opetus- ja tutkimustarkoituksessa ulkopuutarhassa. Lajia on viljelty puutarhalla 1960-luvulta samalla paikalla. Kasveja on keväällä 2019 noin 150. Kasvusto on niin tiivis, että tarkan määrän laskeminen oli mahdotonta. Tarkoituksena on poistaa kaikki pienet taimet ja isoja kasveja on tarkoitus jättää noin 40 kappaletta. Lajia on ollut myös muilla kasvupaikoilla, mutta ne on hävitetty ja seurannassa niiltä ei ole löytynyt uusia taimia. Laji ei ole levinnyt nykyiseltä kasvupaikalta luontoon ja taimia on ollut vähän koko viljelyaikana. Kasvupaikka on suljettu lankkureunoin ja se ei ole suorassa yhteydessä mihinkään vesistöön. Kasvusyvennyksen päätyreunan yli menevä vesi valuu ensin niittyä pitkin noin 10 metriä ennen päätyreunan kävelytien viereiseen ojaan. Ojasta vesi valuu muutama kymmenen metriä ennen kävelytien ja istutusalueen alaista rumpuputkea, jonka toinen pää laskee maantieojaan. Yhtään tainta ei vuosikymmenten aikana ole löytynyt kasvupaikan ulkopuolelta. Vuoden 2016 jälkeen kukinnot on poistettu ja siementaimia ei ole päässyt kehittymään. Samassa kasvusyvennyksessä kasvaa yksi valkomajavankaali ja kaksi oletettua lajien risteymää.

Ulkopuoliset voivat päästä käsiksi kasveihin, mutta kypsiä siemeniä ja pikkutaimia ei ole kerättävissä. Isojen yksilöiden ottaminen kasvupaikasta edellyttää usean tunnin käsityötä tai kaivinkoneen käyttöä.

Kasvupaikkaa seurataan ympäri vuoden. Kasvustosta poistettavat yksilöt hävitetään niin, että kasvatuspaikan ulkopuolella oleva lisäys tai lisääntyminen suljetaan pois. Taimet ja muu orgaaninen aines hävitetään kompostoimalla. Valmiussuunnitelman mukaan koko kasvusto voidaan poistaa, jos kasvuston leviämisen estämiselle ei ole riittäviä resursseja.

Isoärviä *Myriophyllum aquaticum* (Vell) Verdc: viljelyssä opetustarkoituksessa kasvihuoneissa. Laji kasvaa neotropiikkihuoneen altaassa. Lajin lisäyksessä kasvin ylimääräiset taimet hävitetään kompostoimalla puutarhalla. Isoärviä ei talvehdi Suomessa ulkona. Jos ilmasto muuttuu pysyvästi selvästi lämpimämmäksi Lounais-Suomessa eikä jääpeitettä kehity, lajin varoimenpiteitä on muutettava. Taimia ei myydä.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Ratkaisu

Aluehallintovirasto myöntää poikkeusluvan hakemuksessa kuvatulle vesihyasintin, jättipalsamin, isoärviän ja keltamajavankaalin pitämiseksi opetus- ja tutkimustarkoituksessa. Lupa on voimassa 31.12.2029 asti.

Luvanhaltijan on pidettävä ajantasaista kirjanpitoa käyttämistään kasveista sekä niiden hävittämisestä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto voi peruuttaa vieraslajiasetuksen 8 tai 9 artiklan nojalla myönnetyn luvan, jos luvan määräyksiä on rikottu olen- naisella tavalla eikä toimintaa ole saatettu luvan mukaiseksi aluehallinto- viraston asettaman kohtuullisen määräajan kuluessa.

Kopio tästä päätöksestä on pidettävä laitoksessa henkilöstölle helposti saatavilla. Tiedot vastuuhenkilöstä on pidettävä hankkeen parissa työs- kenteleville helposti saatavilla.

Perustelut

Hakijalla on käytettävissään toiminnan laatu ja laajuus huomioiden asianmu- kaiset tilat, laitteet ja menettelyt haitallisen vieraslajin leviämisen estämiseksi. Hakijalla on käytettävissään toimintaa varten asianmukainen henkilöstö. Lupa myönnetään määräaikaisena, jotta mahdolliset ilmasto- ja kasvuolosuhteiden muutokset ja kehittyvät leviämisen estotoimet voidaan ottaa huomioon uuden luvan harkinnassa.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) 3 §, 5 §, 12 § ja 13 §

Vieraslajiasetus ((EU) N:o 1143/2014) 8 artikla

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto- oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja antaa läänineläinlääkäri Tapani Parviainen, puhelin 0295 16180, tapani.parviainen@avi.fi.

Läänineläinlääkäri

Tapani Parviainen

Jakelu   Hakija

Tiedoksi   Turun yliopisto
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Maa- ja metsätalousministeriö

Maksu   600 €

Suoritemaksun määrääminen perustuu aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) 8 §:n sekä valtioneuvoston asetukseen (1244/2018) aluehallintoviraston maksuista vuonna 2019.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Tämän päätöksen valmisteluun on käytetty kahdeksan tuntia á 75 €.